

PAKHUIS DE ZWIJGER*

Vrijdag 26 januari 2016, van 14.30 – 18.00 uur

Grote Zaal, Workspace, Meetingroom & Expo in Pakhuis de Zwijger

De Circulaire Economie: workshops

Programma

14.00 – 14.30 u	Inloop			
14.30 – 15.00 u	Plenaire opening Socrates Schouten presenteert boek en geeft outline voor de middag zodat de workshops.			
15.00 – 16.15 u	Ronde 1	Workshop A	Workshop B	Workshop C
16.15 – 16.30 u	Pauze			
16.30 – 17.45 u	Ronde 2	Workshop A	Workshop B	Workshop C
17.45 – 18.00 u	Plenaire afsluiting			
18.00 – 20.00 u	Borrel/ mogelijkheid om te dineren			
20.00 – 22.00 u	Debat over De Circulaire Economie (gratis toegankelijk)			

Inhoud workshops

Workshop A: De Peer to Peer-samenleving (door filosoof Michel Bauwens)

De circulaire economie biedt een nuttige nieuwe leidraad voor burgers en beleidsmakers die met duurzaamheid begaan zijn. Toch moeten we ons ook de fundamentele vraag stellen: is die wel mogelijk binnen de huidige parameters van onze politieke economie? Met andere woorden: is het mogelijk om een duurzame, circulaire economie te creëren in een systeem dat fundamenteel gericht is op economische groei en de accumulatie van privé-kapitaal? Het antwoord van Bauwens is de peer-to-peereconomie, waarbij bijdragen van betaalde en onbetaalde burgers een gedeeld gemeengoed creëren van kennis, code en design. Het creëert producten die buiten de markt vallen, omdat ze door velen tegelijk gebruikt kunnen worden (in economische termen: het zijn niet-rivale producten). 'Peer productie' biedt een manier om de circulaire economie te bekijken vanuit een ander, meer systeem veranderend perspectief, en niet louter als een serie technische voorstellen. Bauwens neemt u aan de hand van wereldwijde voorbeelden mee in de wereld van peer productie. Wat is de rol van de staat en lokale overheden in

*PLATFORM VOOR CREATIE EN INNOVATIE

Stichting Pakhuis de Zwijger Piet Heinkade 181 B 1019 HC Amsterdam
T +31 (0)20 624 63 80 F +31 (0)20 624 63 64 info@dezwijger.nl www.dezwijger.nl
KvK Amsterdam 34232980 IBAN NL45 ABNA 046.84.82.105 BTW-nummer NL 8148.63.103

dit proces? Wat voor verdienmodellen zijn mogelijk? En hoe zorgen we voor een intrinsiek duurzaam designproces? Een unieke kans om de internationale peer-to-peergeroe aan de tand te voelen.

Workshop B: Geld in de Circulaire Economie (georganiseerd door Circle Economy & Sustainable Finance Lab)

Moderatie: **Eef Spronck** (MVO Nederland)

Hoe kunnen we de circulaire economie bereiken door het transformeren van ons geldsysteem? Er zijn verschillende knoppen waar we aan kunnen draaien. Geld is bijvoorbeeld waardevoller als het snel circuleert: dezelfde euro heeft meer waarde als je het drie keer uitgeeft dan twee keer. Bovendien is het wenselijk dat ons geld werkelijk circulair beweegt: het keert terug naar de eigen economische regio en heeft dáár impact. Voor verschillende doeleinden zijn er verschillende monetaire dynamieken te ontwerpen. Voor sparen en langetermijnprojecten gelden andere benodigdheden dan voor ruileenheden. Voor intercontinentale ruilhandel zijn andere dynamieken te prefereren dan voor lokale ruilhandel.

Samen met een groep experts (o.a. **United Economy, Social Trade Organisation**, Jos Blom van **Alliander** & Barbara Koole van **WASTED**) op dit gebied wordt er besproken hoe we via het geldsysteem een circulaire economie kunnen bereiken.

Workshop C: Werken aan de transitie naar een Circulaire Economie (georganiseerd door Rijksduurzaamheidsnetwerk)

Dat de circulaire economie zo prominent op ieders agenda staat betekent niet dat we weten hoe zo'n opgave succesvol te realiseren. Met het vertrouwde arsenaal aan inzichten en methodieken alleen krijg je circulaire economie niet goed in de greep. Het Rijksduurzaamheidsnetwerk is na verschillende projecten tot het inzicht gekomen dat 'het in de greep proberen te krijgen' een verkeerd startpunt is. Het hoort bij het geordende lineaire denken, en niet bij een complex, dynamisch en voortdurend veranderend systeem wat 'circulair' in feite inhoudt. In deze workshop zullen we daarom het 'wat' (wat is circulair, of zou het kunnen zijn?) en het 'hoe' (wat werkt niet en wat is er echt nodig) aan de orde brengen. Als kader gebruiken we de drie fasen in de transitie naar een circulaire economie, zoals die door het ministerie van Infrastructuur en Milieu en het ministerie van Economische Zaken worden gehanteerd. Met de inbreng van de deelnemers werken we aan het ontwikkelen van constructieve bouwstenen voor de circulaire economie.